

ere fornødne til denne Tjeneste. Jeg vil, siden jeg taler om Søminevæsenet, i Dørigt sige, at jeg haaber, at man vil komme til at lade Værftet udføre en større Del af de Midler, som anvendes til Søminevæsenet, end Tilfældet er nu. Det er mig bekendt fra Finantslovsforslagets Behandling i Finantsudvalget, at man anvender private Fabrikanter, men jeg tror, at der maa finde en vis Hemmelighedsfuldhed — om jeg saa maa sige — Sted ved Tilvirkningen af flere af disse Midler, som der bedre kan vaages over, naar det er Værftet, der tilvirker dem, end naar de skulle tilveiebringes fra private Fabrikanter. Ligeledes haaber jeg, at det i det Hele taget vil blive ordnet paa bedre Maade med Hensyn til Anskaffelsen af Dvælses- og Forsøgsmidler til Søminetjenesten, end nu Tilfældet er; nu for Diebliffet er man i Begreb med ligesom at udville en lille Flaade under Ingeniørforpset til at udføre Søminetjenesten. Jeg tror, at det vilde være hensigtsmæssigt ogsaa i dette Stykke at staa noget nærmere i Forbindelse med Værftet. Der siges i Motiverne Side 2752, at saaledes som Artilleriet har udvillet sig, maa der lægges en særlig Grad af Vægt paa Vægsdrullerartilleristernes Uddannelse. Det kan gjerne være, at det er rigtigt, skøndt jeg har nogen Tvivl derom — jeg holder mig just ikke alene til Artilleriets Udvikling, men ogsaa til de Krigsskibes Udvikling, man nu væsentlig maa komme til at benytte. For saa vidt jeg har kunnet danne mig en Mening om dette Forhold, gjælder det ikke saa meget om de mentige Artilleristers Uddannelse som om Kanonkommandørernes, Befalingsmændenes Uddannelse, og jeg har her Indvendinger at gjøre, idet jeg ikke synes, at der i Lovforslaget er lagt tilstrækkelig Vægt paa at sikre Uddannelsen af de artilleristiske Befalingsmænd. Naar jeg ser paa § 27, hvor Løjhusafdelingens Ordning specielt findes foreslaaet, og jeg sammenligner denne Ordning med f. Ex. Landartilleriets Ordning, har jeg troet, at her burde gjøres nogen Forandring, for at vi virkelig kunde sikre os, at der var Folk i Marinen, der, foruden at det var Folk, der havde Kjendskab til Spøen i langt større Udstrækning, end Tilfældet nu er, kunde gjøre Artillerividenstaben til deres Opgave, saa at vi erved havde skaffet Sikkerhed for, at der kommer Folk tilstede, der forstaa at bruge de Midler, der gives dem i Hænde. Jeg glemte ved at omtale Søminevæsenet en lille Udtalelse, der findes i Motiverne. Der staaar nemlig Side 2749, at det er Hensigten at bibringe alle Søværnets Befalingsmænd Kjendskab til den aktive Torpedo. Hvorvidt det er rigtigt, skal jeg ikke indlade mig videre paa, men jeg vil dog sige, at jeg betragter disse Torpedoer, dette Søminevæsen som Specialiteter, ligesaa vel som jeg ogsaa betragter Artilleriet som en Specialitet, som der maa Mænd til at styre, der særlig forstaa sig derpaa, og at

det ikke saa meget kan være Opgaven at bibringe alle Befalingsmændene særligt Kjønstab til dette Vaaben, som at der maa være visse enkelte, der særlig forstaa sig paa det. — Hvad Flaadens Udvikling ellers iøvrigt angaar, vil jeg udtale som min Mening, at dens Udvikling er meget forsojnt i de senere Aar. Skylden herfor vil jeg imidlertid for en meget stor Del lægge paa Orlogsværftet. Jeg har set Exempler paa, hvorledes vi her i Rigsdagen have bevilget meget betydelige Midler, som Værftet ikke har kunnet anvende, ja, der er endogsaa engang bevilget Penge til Paabegyndelsen af et Skib, som det slet ikke lykkedes at faae sat i Bygning; hvorvidt det nu er heldigt eller uheldigt, at det ikke blev sat i Bygning, skal jeg ikke videre indlade mig paa. Men det er min Mening, at Værftet ikke har været i Stand til at reise Lillid til sig her i Thinget, hvilket for en meget stor Del er Skyld i den Mangel paa Beredvillighed, som man har søgt at bestynde os for, til ikke at ville bevilge Midler til Flaadens Udvikling. Hvorvidt det kan blive bedre ved den fremtidige Ordning, som her i Lovforslaget er lagt Vægt paa, nemlig Afstillelsen mellem den militære Virksomhed og Fabrikvirksomheden, kan jeg ingen Mening have om; men jeg nærer megen Tvivl i den Retning. Jeg tror, at der maa gribes alvorlig ind i Orlogsværftets Bestyrelse, hvis vi ville have Sikkerhed for, at det bestyres paa en saadan Maade, at vi med Lillid kunne gaa til at bevilge de Midler, som vi iøvrigt maatte anse for nødvendige for vor Flaades Udvikling. Spilken Retning denne Udvikling skal tage, er vanskelig for os at se, som ikke have den tilstrækkelige Jagtundskab; men jeg nærer i den Henseende ogsaa Tvivl om, hvorvidt det vil være rigtigt at gaa den Vej, som for en Del er antydet i det foreliggende Lovforslag, nemlig at bygge større Skibe. Jeg tror, at det fortrinnsvis gjælder om at skaffe Midler til det lokale Kystforsvar, men jeg skal ikke udtale mig udtrykkelig derom, da det vil blive Gjenstand for yderligere Behandling i Udvalget, saaledes som ogsaa her i Salen senere, hvor man da vil kunne gaa ind derpaa, og naar jeg ikke gjør det, er det mest, fordi jeg maa erkende, at det er meget vanskeligt for mig at danne mig en virkelig begrundet Mening om disse Forhold.

Lugen. Det er ganske interessant at lægge Mærke til den Forskjel, der er imellem Bestemmelser vedrørende Flaaden og Hæren, ikke alene her, men trindt omkring i Landet. Læger jeg f. Ex. Lovforslaget om Hærens Ordning for mig og sammenligner det med Lovforslaget om Flaadens Ordning, træffer jeg paa den ene Side et ikke alene omfattende, men tillige rigt udstyret Bind, medens jeg paa den anden Side træffer et Blaa Pant paa Nyggen. Det, jeg støder paa ved